

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditləri sayı	AZLL 640 Frazеologiyanın üslubi imkanları, 6 AKTS	
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar	
	Proqram (bakalavriat, magistratura)	Magistratura	
	Tədris semestri	2024/2025-ci tədris ilinin payız semestri	
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru İlkin Əsgərov	
	E-mail:	ilkin.esger@mail.ru ilkin.asgarov@khazar.org	
	Telefon:		
	Mühazirə otağı/Cədvəl		
Məsləhət saatları	Tələbələrə razılaşdırılmış vaxtda		
Prerekvizitlər	Yoxdur		
Tədris dili	Azərbaycan dili		
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi		
Dərslilər və əlavə ədəbiyyat	<ol style="list-style-type: none"> İ.Süleymanova. Frazеologiyanın üslubi imkanları. Bakı.2013 M.Mirzəliyeva. Türk dillərinin frazeologiyası. Bakı.2009 K.Əhmədova. Azərbaycan dilində və Türkiyə türkcəsində frazeoloji birləşmələr. Bakı.2006 İngiliscə-azərbaycanca və azərbaycanca- ingiliscə somatik frazeoloji birləşmələr lüğəti. Bakı. 2005 H.Bayramov. Azərbaycan dili frazeologiyasının əsasları. Bakı.1978 Məhərrəm Hüseynov. Poetik frazeologiya.Bakı, 2013 Ə.Tanrıverdi. “Koroğlu”nun şeir dili. Bakı, 2015 S.Kərimova. Müasir Azərbaycan dilində sintaktik frazeoloji konstruksiyaların funksional xüsusiyyətləri. Fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi almaq üçün təqdim edilmiş dissertasiya. Sumqayıt, 2024 K.Nəbiyeva. Azərbaycan qadın şairlərinin dilinin frazeologiyası. Filologiya üzrə fəlsəfə doktoruelmi dərəcəsi almaq üçün təqdim ed. dis. avtoferatı. Bakı, 2017 Vüsalə Tahirova. Azərbaycan dilində məkan və zaman bildirən frazeoloji birləşmələr. Bakı, 2018 L.Cəfərova. Bədii mətnin struktur-semantik təşkilində sabit söz birləşmələrinin rolu. Filologiya elmləri doktoru elmi dərəcəsi almaq üçün təqdim edilmiş dissertasiya. Bakı,2013 Ə.Rəcəbli. Frazеologiya. Bakı, 2021 S.Cəfərov. Müasir Azərbaycan dili. Leksikologiya.Bakı, 2007 A.Qurbanov. Müasir Azərbaycan ədəbi dili. Bakı, 2003 http://web2.anl.az:81/read/page.php?bibid=vtls000008633 http://web2.anl.az:81/read/page.php?bibid=vtls000698647 		
Tədris metodları	Mühazirə	+	
	İnteraktiv mühazirə	+	
	Qrup müzakirəsi	+	
	Sual-cavab,	+	
	Təqdimat	+	
	Praktiki tapşırıqlar	+	
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı		30
	Fəallıq		10
	Davamiyyət		5
	Tapşırıq		5

	Final imtahanı		40
	Quiz		10
	Yekun		100
Kursun təsviri	“Frazeologiyanın üslubi imkanları” kursunda Azərbaycan dilində frazeoloji ifadələrin yaranma yolları, onların üslubi imkanları, bədii əsərlərdə işlənən frazeoloji ifadələrin növləri, yəni ismi və feili frazeoloji ifadələr, onları təşkil edən komponentlər, üslubi frazeoloji ifadələrin leksik-semantik, qrammatik xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi nəzərdə tutulmuşdur.		
Kursun məqsədləri	“Frazeologiyanın üslubi imkanları” kursunun əsas məqsədi Azərbaycan dilində işlənən frazeoloji birləşmələrin quruluşunu və özünəməxsus xüsusiyyətlərini, əmələ gəlmə yollarını, növ və tiplərini, mənsub olduğu dilin səviyyələri əsasında (leksik, qrammatik, semantik) formalaşmasını, eyni zamanda frazeoloji ifadələrin tərkibini dildəki müstəqil mənalı leksik vahidlərlə yanaşı, eyni zamanda çoxmənalı, məcazi, sinonim, antonim sözlərin də iştirak etməsini və bədii ədəbiyyatda yaratdığı üslubi imkan və çalarlıqları öyrənməkdir.		
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	<p>“Frazeologiyanın üslubi imkanları” fənnini öyrənərkən əsasən aşağıdakı nəticələr əldə olunur:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tələbə frazeologiya haqqında ümumi məlumatla sahib olur və sərbəst və sabit söz birləşmələrinin oxşar və fərqli cəhətlərini müəyyən etməyi bacarır; 2. Frazeoloji vahidlərin tiplərini və işlənmə xüsusiyyətlərini ayırd edə bilir; 3. İsmi və feili frazeoloji birləşmələrin funksional xüsusiyyətlərini təhlil edə bilir; 4. Frazeoloji antonim, sinonim və omonimlərin işlənmə xüsusiyyətlərini və onların bədii ədəbiyyatdakı aktuallığını dərk edir; 5. Frazeologiyanın üslubi imkanlarını və frazemlərin nitqdə yaratdıqları leksik-semantik çalarları müəyyənləşdirir. 		
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	<p>Fəallığa görə veriləcək bal tələbənin sual-cavabda iştirakına görə verilir. Davamiyyətə görə bal verilməsində tələbənin dərstdə ardıcıl iştirakı və dərstdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınır. Üzürsüz buraxılan 2 dərslə üçün 1 (bir) bal çıxılır.</p> <p>Fənnin tədrisi zamanı verilən ballara aydınlıq gətirsək;</p> <p>Aralıq imtahanı – 30 (imtahanda tələbələrin biliyi tapşırıqlar və ya açıq suallar vasitəsilə yoxlanılır)</p> <p>Fəallıq – 10 (dərslə zamanı sual-cavabda və keçilən mövzu ilə bağlı müzakirələrdə iştirakı və təqdimat bacarığına görə verilir)</p> <p>Tapşırıqlar - 5 (ev tapşırıqlarının yerinə yetirilməsinə görə verilir)</p> <p>Quiz -10 (Tapşırıq və ya açıq suallardan ibarət ola bilər)</p> <p>Final imtahanı - 40 imtahanda praktiki tapşırıq və açıq suallardan istifadə olunacaq)</p> <p>Davamiyyət - 5 (Davamiyyətə görə bal verilməsində tələbənin dərstdə ardıcıl iştirakı və dərstdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınacaqdır. Üzürsüz buraxılan 2 dərslə üçün 1 (bir) bal çıxılacaq.</p> <p style="text-align: center;">İmtahan haqqında:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İmtahana hazırlaşarkən dərslərdə götürülmüş qeydləri öyrənməklə yanaşı, dərslə iş planında göstərilmiş ədəbiyyatlara, o cümlədən əlavə mənbələrə də müraciət etmək lazımdır. 2. İstifadə ediləcək ədəbiyyatın bir qismi tərəfimizdən təmin ediləcəkdir. 		

Cədvəl (dəyişdirilə bilər)

Həftə	Tarix (planlaşdırılmış)	Fənnin mövzuları	Dərslük/Tapşırıqlar
1.		Frazeologiya haqqında məlumat. Frazeologiyanın predmeti və təşəkkülü. Frazeologiyanın üslubi imkanlarının nəzəri əsasları	2,s.15-24
2.		Müasir Azərbaycan dilinin frazeologiyası. İdiomlar, ibarələr, hikmətli sözlər, atalar sözü və zərbi-məsəllər.	13,s. 88-105
3.		Frazeoloji vahidlərin tipləri, sabit söz birləşmələri və onların sərbəst birləşmələrdən oxşar və fərqli cəhətləri, frazemlərin məna növləri və onların əmələ gəlməsi.	14,s.372-393
4.		Üslubi frazeoloji ifadələrin semantik xüsusiyyətləri. Sinonim və antonim frazeoloji birləşmələr	1,s.242-283
5.		Omonim frazeoloji birləşmələr və onların üslubi imkanları. Sinonim, antonim və omonim frazeoloji vahidlərin bədii mətnlərdə yaratdığı üslubi imkanlar. Mətn üzrə iş.	1,s.242-283
6.		Frazeoloji birləşmələrin bədii təsvir və təsir imkanları	6,s.24-89
7.		Şeir dilində frazeoloji birləşmələrin aktuallaşması. B.Vahabzadənin dilinin frazeologiyası	6,s. 89-153
8.		I,II və III növ təyini söz birləşmələri modelində formalaşan üslubi frazeoloji ifadələr	1,s.14-68
9.		Üslubi feili frazeoloji ifadələr haqqında məlumat. Somatik leksika əsasında formalaşan üslubi feili frazeoloji ifadələr	1,s.184-219
10.		Nəsr dilinin frazeologiyası. “Kitabi-Dədə Qoqud” və “Koroğlu” dastanlarının dilinin frazeologiyası	7,s. 173-191
11.		Somatik leksika əsasında formalaşan feili frazeoloji ifadələr üzərində iş Coğrafi terminlər əsasında formalaşan üslubi feili frazeoloji ifadələr	1,s.219-230
12.		Somatik frazeoloji vahidlərin dildə nitqdə rolu və əhəmiyyəti. Bədii mətnlər üzrə iş	1,s.219-230
13.		Məkan və zaman bildirən frazeoloji birləşmələr və onların üslubi xüsusiyyətləri	10,s.103-134

14.		Frazeoloji vahidlərin semantik və qrammatik xüsusiyyətləri	2,s.112-166
15.		Mətnlər üzərində iş Quiz	
		Final imtahan	